

РЕШЕНИЕ

№ 30669

гр. София, 03.08.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 84 състав, в
публично заседание на 13.07.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Спас Спасов

при участието на секретаря Десислава Лазарова, като разгледа дело номер **7327** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), вр. чл. 84, ал. 3 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).

Образувано е по жалба на М. Х. А., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на Ислямска република И., срещу решение № 4997/02.10.2025 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците (ДАБ) при Министерски съвет, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4, поради липса на предпоставките на чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ, му е отказано предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут. В жалбата се излагат доводи за незаконосъобразност на административния акт поради нарушение на материалния закон и съществено нарушение на административнопроизводствените правила. Твърди се, че не е изследвано в цялост личното положение на жалбоподателя и опасенията му от преследване, не била изследвана актуалната политическа обстановка в И.. Искане се отмяна на решението и връщане на преписката за ново разглеждане.

Ответникът – председателят на Държавната агенция за бежанците при МС, чрез процесуалния си представител, оспорва жалбата като неоснователна и моли съда да я отхвърли, като поддържа, че оспореният акт е издаден в съответствие с материалния и процесуалния закон. В производството пред настоящата инстанция представя актуална справка относно обстановката в Ислямска република И., изготвена от дирекция „Международна дейност и проекти“ при ДАБ при МС на 12.06.2026 г.

Жалбата е допустима. Подадена е в срока по чл. 84, ал. 3 от ЗУБ, от лице с правен интерес, срещу подлежащ на съдебен контрол индивидуален административен акт.

Настоящото производство е образувано след отмяна на решение № 40474/03.12.2025 г., постановено по адм. дело № 11001/2025 г. по описа на Административен съд София-град. То е

отменено с решение № 5986/02.06.2026 г. на Върховния административен съд по адм. дело № 1041/2026 г., с което делото е върнато за ново разглеждане от друг състав на първоинстанционния съд с дадени задължителни указания.

От ответника е препратена молба на жалбоподателя за прекратяване на производството пред ВАС тъй като чужденецът желае да се завърне в страната по произход. Тази молба е била несвоевременна, подадена след постановяване на решението на ВАС и не е породила правно действие. Тя не обвързва и настоящия съд, тъй като не съставлява обстоятелство по чл. 155 от АПК, още повече че оспорващият е потвърдил, че поддържа жалбата срещу административния акт.

От фактическа страна съдът намира за установено следното:

Производството пред административния орган е образувано по молба за международна закрила с вх. № ПМЗ-ВР-2256/05.08.2025 г. по описа на РПЦ-С., подадена от чужденеца, с който са били проведени две интервюта – на 13.08.2025 г. и на 11.09.2025 г.

От обясненията му се установява, че е напуснал И. в началото на месец юли 2025 г. легално, с паспорт и при безвизов режим за Т., където е останал около седмица, без да подава молба за закрила пред турските власти. Намерил е трафикант срещу сумата от 3000 евро, за да достигне до Италия и от там до Германия, където от 2022 г. живеят съпругата и двете му деца, получили статут на бежанци. На територията на Република България е влязъл нелегално чрез прескачане на граничното заграждение и е заловен от органите на реда в Б., след като е потърсил помощ поради влошено здравословно състояние. Заявил е, че е завършил средно образование, отбил е военна служба в периода 2000–2001 г. и в продължение на двадесет и една години е работил като стоманолейар в [населено място]. Сочил като причина за напускането заплахата за отвлечане на децата му, отправена през 2021 г. по повод публикувана снимка в социалната мрежа „Инстаграм“, за която приписва авторство на иранските тайни служби. Заявява, че лично не е бил задържан, разпитван, осъждан или подлаган на насилие, не е членувал в политически партии, религиозни секти или военни групировки. Изрично сочи, че основната причина да напусне страната си през юли 2025 г., четири години след твърдяната заплахата, е желанието да се събере със семейството си в Германия, тъй като е в пенсионна възраст, а също и възможностите за по-добър стандарт на живот. В проведеното на 11.09.2025 г. интервю се е отказал от намерение за събиране на семейство в Германия, обяснявайки, че съпругата му не желае да подава молба поради опасения за нейния статут там, тъй като е представила пред германските власти различна, несъвпадаща бежанска история, свързана със семейни проблеми.

С решение № 4997/02.10.2025 г. председателят на ДАБ отказва предоставянето на статут на бежанец и на хуманитарен статут, като приема, че изложените от кандидата обстоятелства не разкриват основателен страх от преследване по смисъла на чл. 8 ЗУБ, а по отношение на чл. 9 ЗУБ – включително по т. 3 на ал. 1 – намира, че към датата на постановяване на акта общата обстановка в И. не разкрива данни за безогледно насилие с интензитет, застрашаващ живота на молителя единствено поради присъствието му на територията на страната.

При тези факти съдът намира жалбата за частично основателна.

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган – председателят на ДАБ при МС на осн. чл. 48, т. 1 ЗУБ, в предвидената от закона писмена форма, при спазване на административнопроизводствените правила – чужденецът е бил уведомен за реда на производството и правата си, интервюирано е лично, при осигурен превод, а молбата е разгледана индивидуално по реда на чл. 73 ЗУБ.

Относно частта от решението, с която е отказано предоставяне на статут на бежанец по чл. 8 ЗУБ. Съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗУБ статут на бежанец се предоставя на чужденец, който поради

основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата ѝ.

От установената фактическа обстановка е видно, че жалбоподателят не е бил лично обект на насилие, задържане, разпит или осъждане в И., не е членувал в политически, религиозни или военни организации, а твърдяната заплаха от 2021 г. не е съпроводена с каквито и да е конкретни действия на преследване в четиригодишния период до напускането на страната през юли 2025 г. Собствените му обяснения сочат, че решаващата причина за напускането е желанието за събиране със семейството му, пребиваващо в Германия, и стремежът към по-добри условия на живот, а не опасения от преследване по смисъла на чл. 8 ЗУБ. Обстоятелството, че той и съпругата му са представили пред различни органи взаимно изключващи се и невъзможни за съвместяване бежански истории, допълнително разколебава достоверността на твърдението за заплаха. Съгласно Глава II, § 62 от Наръчника по процедури и критерии за определяне на статут на бежанец на ВКБООН, доброволното напускане на държавата по произход по причини от личен характер, включително за събиране на семейство или в търсене на по-добри икономически условия, не съставлява основание по смисъла на Женевската конвенция от 1951 г. При тези факти правилно административният орган, а и първоначалният състав на съда, са приели, че не е налице преследване по смисъла на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, поради което жалбата в тази ѝ част е неоснователна и следва да бъде отхвърлена.

Относно частта от решението, с която е отказано предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 ЗУБ.

От доказателствата по делото не се установяват данни за опасност от смъртно наказание, екзекуция, изтезание или нечовешко или унизително отнасяне спрямо жалбоподателя лично, поради което правилно е прието отсъствието на предпоставките по чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗУБ. В тази част жалбата също е неоснователна.

Относно частта от решението, с която е отказано предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 3 ЗУБ.

Разпоредбата на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ транспонира чл. 15, буква „в“ от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. и предвижда предоставяне на хуманитарен статут на чужденец, за когото има сериозни основания да се смята, че при връщане в държавата му по произход би бил изложен на реална опасност от тежки и лични заплахи срещу живота или личността му като цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. Съгласно тълкуването на Съда на Европейския съюз по дело Е., С-465/07 (решение от 17 февруари 2009 г.), съществуването на такава заплаха не е подчинено на условието кандидатът да докаже, че представлява специфична цел поради присъщи на личното му положение елементи, като по изключение това може да се приеме за установено, когато степента на безогледно насилие достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или регион, поради самия факт на присъствието си там се излага на реална опасност от такива заплахи. Съгласно решение на СЕС по дело Diakité, С-285/12 (решение от 30 януари 2014 г.), наличието на въоръжен вътрешен конфликт следва да бъде признато винаги когато редовните въоръжени сили на държавата се сблъскват с една или повече въоръжени групи, без да е необходима допълнителна преценка по критериите на международното хуманитарно право. При преценката на реалната опасност от тежки посегателства се отчитат интензитетът на въоръжените сблъсъци, географският обхват на конфликта, продължителността му и действителното местоназначение на молителя при завръщане (СЕС, решение от 10 юни 2021 г. по дело С-901/19; СЕС, решение от 9

ноември 2023 г. по дело С-125/22).

Сигурността в държавата по произход подлежи на непрекъснато развитие, поради което съдът дължи преценка на обстановката към момента на приключване на устните състезания, а не единствено към датата на издаване на административния акт. Съгласно чл. 142, ал. 2 от АПК за законосъобразността на административния акт се съобразяват и обстоятелствата, настъпили след издаването му. Настъпилата след 28.02.2026 г. ескалация на въоръжения конфликт между Ислямска република И. от една страна, и С. американски щати и Държавата И. от друга, съставлява ново обстоятелство по смисъла на чл. 142, ал. 2 от АПК, относимо именно към предпоставките на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, което налага ново произнасяне от административния орган въз основа на актуална информация за страната по произход.

В настоящия случай приобщената справка от 12.06.2026 г. установява продължаваща ескалация на военните действия, частична блокада на О. проток, значителен брой убити и ранени сред цивилното население, десетки хиляди арестувани, зачестили смъртни присъди и екзекуции, между 600 000 и 1 милион разселени домакинства (до 3,2 милиона души), рухване на основни услуги и над 60 000 разрушени жилищни сгради. Според справката военните действия и въздушните удари засягат разширяващ се географски периметър, включително провинция Х., в която се намира [населено място] – мястото на раждане и предходно местоживее на жалбоподателя – като южните и югозападни провинции Х., Б. и Фарс са изрично посочени като подложени на въздушни удари по петролни и военни обекти, а в края на март 2026 г. – и на тежки наводнения; провинция Х. е посочена и сред провинциите, засегнати от масови арести, свързани с войната. Единствено част от провинциите в страната (Г., Мазандаран, Г. и С. Х.) са посочени като сравнително безопасни, като Х. не е сред тях.

При съпоставка на тази актуална информация с критериите по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ и цитираната практика на СЕС съдът намира, че настъпилата съществена промяна в обстановката не е могла да бъде съобразена от административния орган към датата на издаване на оспорения акт (02.10.2025 г.) и че тази промяна е пряко относима към преценката за наличие на предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут именно по отношение на лице с произход и предходно местоживее в засегнатата от военни действия провинция Х.. Тази преценка е в изключителната компетентност на административния орган по чл. 75, ал. 1 от ЗУБ и естеството на акта не позволява съдът да реши въпроса по същество, поради което решението следва да бъде отменено в тази му част и преписката – върната на административния орган за ново произнасяне единствено по основанията на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ.

При новото произнасяне административният орган следва да съобрази изцяло актуалната обществено-политическа обстановка и обстановката по сигурността в Ислямска република И. към момента на постановяване на решението си, въз основа на пълна и актуална информация от достоверни и независими източници, като прецени и възможността за отлагане на произнасянето при несигурна и временна по характер ситуация съгласно чл. 35, § 7 от Регламент (ЕС) 2024/1348 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. (приложим от 12.06.2026 г.), възпроизвеждащ съответната уредба на чл. 31, § 4 от Директива 2013/32/ЕС.

Воден от горното, Административен съд София-град

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 4997/02.10.2025 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет, в частта му, с която на М. Х. А., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на Ислямска република И., е отказано предоставянето на хуманитарен статут на основание чл. 9, ал. 1, т. 3 от Закона за убежището и бежанците, и

ВРЪЩА преписката на административния орган за ново произнасяне по молбата за

международна закрила единствено в тази ѝ част, при спазване на указанията по тълкуване и прилагане на закона, дадени в мотивите на решението.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. Х. А., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на Ислямска република И., срещу решение № 4997/02.10.2025 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет, в останалата ѝ част

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.